

FOTOGRAFIA EN CURS

Montserrat Planella

Objectius

Fotografia en curs és un programa de difusió i pedagogia de la creació fotogràfica adreçat principalment a nens i joves d'entre 3 i 18 anys, coordinat per l'Associació A Bao a Qu i que va començar a funcionar el curs 2012-2013. A través dels tallers que es desenvolupen en centres educatius i en centres d'art, es vol donar a conèixer una visió de la fotografia entesa com a art, cultura i creació. També es vol propiciar la descoberta del patrimoni fotogràfic i la fotografia contemporània per part d'alumnes, docents i el conjunt de ciutadans.

A través de la fotografia i de les eines TIC el projecte pretén generar un retrat col·lectiu de la diversitat geogràfica, urbanística, cultural i social de Catalunya i del món a través de projectes fotogràfics, fomentant el coneixement mutu d'alumnes de contextos geogràfics i socials diversos. Pel que fa al tractament de les TIC un dels objectius principals del projecte ha estat el desenvolupament d'un espai virtual que conté un arxiu fotogràfic cedit per fotògrafs i institucions culturals, i que permet tota mena d'interactivitat per part de l'alumnat: crear àlbums a partir del fons fotogràfic, generar ítems de classificació, adjuntar comentaris dels autors o de les fotografies, publicar exposicions en línia dels seus treballs, geolocalitzar obres, entre d'altres.

Finalment el projecte vol formar i assessorar el professorat en els modes de transmissió de la fotografia i en les possibles aplicacions de la fotografia i de les eines TIC que s'hi relacionen en els eixos transversals del currículum.

Desenvolupament

El projecte Fotografia en curs té tres grans eixos d'acció:

- El treball que es pot desenvolupar a partir del web www.fotografiaencurs.org.
- Els tallers i els tallers amb fotògrafs a escoles i instituts.
- Les activitats a museus i equipaments culturals.
- La formació del professorat.

Des del curs 2012-2013 al nostre institut participa en el projecte. Dins dels marc de la matèria d'Educació visual i plàstica i de la de Cultura Audiovisual s'han estat desenvolupant algunes de les pràctiques de *Fotografia en curs* i s'han posat en joc les eines TIC que aquest ofereix. L'aplicació del projecte ha comportat realitzar les següents activitats:

- Treball dels aspectes tècnics amb càmeres de fotografia digital.
- Treball creatiu i d'aproximació a l'entorn a través de la fotografia.
- Desenvolupament de les pràctiques fotogràfiques: 'Retrats d'avis', 'Retrats d'oficis', 'Espais buits'.
- Lliurament i gestió d'arxius d'imatge a través del Dropbox.
- Visionats i comentaris d'imatges del fons fotogràfic de *Fotografia en curs*.
- Visionats, comentaris, valoració i selecció dels projectes fotogràfics dels alumnes.

- Seguiment del procés de treball a través del bloc compartit per tots els centres participants.
- Publicació d'exposicions en línia dels treballs del alumnes en el web de *Fotografia en curs*.
- Publicació de comentaris escrits de fotografies del fons fotogràfic al web de *Fotografia en curs*.
- Etiquetatge i geolocalització de fotografies del web de *Fotografia en curs*.
- Tasca de comissariat amb la creació d'exposicions o d'àlbums en línia a partir del fons fotogràfic.
- Muntatge d'exposicions fotogràfiques al centre.
- Preparació i realització d'un taller de fotografia pels alumnes de l'escola de primària.

Aquest ha estat el procés que ha seguit el nostre centre però, dins de tot el marc de propostes que ofereix *Fotografia en curs*, l'aplicació del projecte varia en cada centre segons la seva disponibilitat horària, el nivell educatiu (infantil, primària, secundària) la vinculació amb d'altres continguts curriculars o l'interès per al desenvolupament de pràctiques concretes. També es desenvolupen tallers amb la intervenció de fotògrafs professionals, ja sigui in situ en els centres educatius o en centres d'art. Tot els centres però comparteixen les eines TIC disponibles al web del projecte. Les activitats realitzades al nostre institut són una mostra de l'aplicació del projecte.

Avaluació

L'avaluació de les pràctiques realitzades per part dels alumnes es realitza a tres nivells.

-El primer nivell es correspon amb un procés d'autoavaluació que té com a eix el mateix procés que seguiria la realització d'una crítica argumentada dels treballs. Així el comentari argumentat del propi treball fotogràfic seguint uns criteris prefixats es converteix en un dels elements claus de l'avaluació.

-Aquest procés va acompanyat d'un segon nivell d'avaluació que consisteix en l'avaluació que es fa amb tot el grup dels treballs fotogràfics, ja que es visionen i es comenten amb tots els alumnes i es demana, si cal, que es refacin les fotografies per arribar a un resultat òptim, tant des d'un punt de vista tècnic com creatiu. Aquesta avaluació col·lectiva ens du també finalment a fer una selecció del treballs que seran exposats.

-El tercer nivell consisteix en una valoració del docent pel que fa a l'ús de tots els suports TIC utilitzats, i de la competència de l'alumnat per ser capaç, per un costat, d'afrontar projectes en solitari i, per l'altre, de prendre decisions i explicar-se davant del grup.

Si parlem de tot el projecte de *Fotografia en curs* s'hi realitza una avaluació anual pel fet que el projecte és encara en fase d'experimentació i per tant ha de ser revisat per a fer-hi noves aportacions. S'ha anat fent una valoració del web i s'han retocat elements de l'interfície, s'hi han afegit serveis i s'han millorat els motors de cerca i d'ordenació de la informació. També s'han generat noves pràctiques fotogràfiques i millorat les existents a partir de les aportacions dels participants.

Conclusions

Fotografia en curs, ens ha permès un acostament a les TIC des de diferents vessants. Permet l'accés als alumnes a un fons fotogràfic digital i a propostes de treball per a gestionar-lo i treure profit d'aquest tipus d'informació. També permet una aproximació tècnica, creativa i documental de les imatges digitals, ja que la tecnologia ens permet fer un acostament estètic al nostre entorn més proper i, per tant, ens serveix d'eina per a observar-lo, reflexionar-hi i presentar allò que n'hem après. El projecte també aporta recursos, formació i suport als docents participants. El projecte és obert a la participació de tots els centres interessats. El web conté orientacions per les pràctiques, suport d'exemples d'imatges i exemples de treballs realitzats pels alumnes. Finalment el projecte pretén posar en contacte centre

educatiu, institucions locals, museus i centres d'art així com professionals del món de la fotografia per poder tirar endavant processos creatius i educatiu en col·laboració.

Prospectiva

En el nostre centre volem seguir aplicant el programa, portant a terme noves pràctiques fotogràfiques i experimentant amb les eines TIC que se'n ofereixen.

Pel que fa al projecte, després de dos anys d'experiència, vol créixer en nombre de participants i incrementar les seves relacions amb institucions d'altres països que vulguin portar-lo a terme. Actualment ja s'ha treballat amb centres de Catalunya, Galícia, Madrid, Portugal, Argentina, Brasil i Zàmbia i amb institucions com el MNAC, el CCCB, el MACBA, el CGAI (Centro Galego de Artes de Imaxen), el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, el MAC, Fundació Foto Colectania, ACVic. També es vol continuar desenvolupat tallers amb fotògrafs professionals que puguin treballar en el centre conjuntament amb els docents. Una altra de la intencions és la de millorar el web i ampliar i oferir noves possibilitats per a treballar amb el fons fotogràfic. I finalment cal veure també com es va gestionant la formació del professorat un altre dels eixos de treball del projecte.

Bibliografia

<http://www.fotografiaencurs.org/ca>
<http://abaoaqu.org/>